

Barbara Voors
Kind van me

2011
Uitgeverij XL
Leidschendam

Of ik mijn besluit genomen heb? Nee.

Ze zei dat ik ongeveer tien dagen heb voordat ik iets moet beslissen. Ik had de voorkeur aan tien minuten gegeven. Dan was ik onder die vragen van jou uit gekomen, Seth. Als je eens wist wat ik over... het onderwerp weet, zou je aarzelen. Jij bent van mening dat het besluit niet alleen iets zegt over mijn mensbeeld, maar ook over wat ik normaal vind. Zware woorden; ik geloof dat ik even moet slikken. Ik ben zelf vooral verbluft over het verloop van de gebeurtenissen. Mijn normale eenzaamheid is bijna pervers in haar isolement en gebrek aan stress, en nu: al dat leven dat in mijn handen ligt.

Gisteren op het werk, een vrouw moest zo nodig 'de ouderrol' bespreken. Geloof me, ik nodigde daar helemaal niet toe uit; ik had geen informatie gelekt over hoe het ervoor staat. Ik zat in het keukentje, mijn broodtrommel en boek paraat, mijn blik strak op de bladzijde gericht. Een aarzelende poging van haar om mijn boek om te draaien en me af te leiden mislukte. Maar de vrouw hield aan; misschien was het gewoon toeval dat ze mij koos: 'Als je een kind krijgt, leer je iets over wie er op de eerste plaats komt.' Ik deed wat er van me verlangd werd: ik stemde in, maar onwetend met wat.

‘Mijn leven voor dat van jou. Tot die conclusie komt een mens, Alba.’

‘Mijn leven gaat vóór dat van jou?’

Ze trok zich niets aan van mijn gymnastische woordverdraaiing, ook al was ik stiekem tevreden. ‘*Ik geef alles voor je, sterf voor je.* Dat is wat kinderen met ons doen.’

‘En omgekeerd?’

Haar hand tastte naar de mijne; ik weet niet wat ik had gedaan om tot die intimiteit uit te nodigen. Heb ik tegenwoordig iets transparants over me?

‘Je weet precies wat ik bedoel, kind.’

Van dat laatste stond ik een beetje versteld, ik voelde me opeens veel jonger dan mijn ruim veertig jaar. Geen onaangenaam gevoel. Maar nu komt de clou van dit verhaal: ik snapte helemaal niets van wat ze bedoelde. Geen snars, Seth! Dus je begrijpt dat tien minuten bedenktijd eigenlijk meer dan genoeg is. Ik ben de veertig al gepasseerd, maar vraag me wel eens af wat ik tot stand heb gebracht. Zo halverwege. Het maakt niet uit hoe je het verkiest te noemen – het antwoord is toch even onbevredigend. Ik zou méér moeten weten, geestelijke diepgang moeten bezitten, voorbereid moeten zijn op een besluit als dit. *De onderlinge gelijkwaardigheid van mensen en het recht op een waardig leven.* Over dat soort dingen heb ik uiteraard gelezen, ik ben een lezend per-

soon. Maar ik dacht natuurlijk niet dat het over mij ging!

Dat ik veertien jaar ouder ben, maakt voor jou niet uit. Ook al ben je pas zevenentwintig, jij bezit meer goede eigenschappen dan wie ook van de mannen met wie ik heb gevreeën. Dat zegt helaas niet veel, over hun aantal noch over hun mentale vermogens. Jij bent echter in de epiloog binnengestapt, jij weet niets over de beslissingen die hieraan zijn voorafgegaan. Alle grote en kleine tweesprongen in mijn leven; als ik mijn ogen dichtdoe, is het in mijn hoofd één verkeerschaos.

Tien dagen heb ik dus; dat kan lang zijn, dat kan niets zijn. Stress was tot nu toe voor mij een onbekend fenomeen. Dus zo voelt dat. Zweterige handpalmen, niet in staat om helder te denken, geen afstand, onaangenaamheden die op de loer liggen achter gespannen lippen, alles tegelijk doen, snel en verkeerd. Jij hebt een paar heerlijke dagen in het vooruitzicht. Wij hebben een paar heerlijke dagen in het vooruitzicht. Maar niet nog meer tranen. Niet omdat dat niet teder en ontroerend zou zijn, maar omdat ik er zelf zo'n onevenwichtige strijd tegen heb geleverd. Ik kan het niet laten naar deze tuin te kijken. Een schetsje van jou, en nu dit: de seringen zijn bijna uitgebloeid, ze laten nog een vage geur na. Het fluitekruid bloeit nog niet en naar de boterbloemen kun

je alleen maar gissen. De tulpen zien eruit als verdrietige teckels, daar heb je gelijk in, de bladeren als zware oren langs de stengels. De oude pruimenboom staat op het punt van uitbotten, het zijn net rozetjes die aan de takken zitten. Het moment waarop we de appelbomen plantten – nauwelijks een jaar geleden – was volgens mij ook het moment dat ik besepte dat ik van jou zou kunnen houden. Een eigenaardig besef, niet alleen vanwege ons leeftijdsverschil.

Misschien zou ik meer aan de betekenis van mijn naam moeten denken. Alba Moedig: die naam verplicht. Tijdens deze tien dagen zal ik er extra aan denken. Jij kunt hier ondertussen wonen, maar ik zal er niet veel zijn. Graaf in de aarde, kom binnen en ruik naar mulch, of hoe dat heet. Soms weet ik niet waarom ik dit huis in een buitenwijk gekocht heb. Ik ben niet praktisch en weet zo weinig van tuinen. Het is een geluk dat Zweden acht maanden van het jaar winterslaap houdt.

Geen zoenen. Er is vast een tijd voor dat soort dingen, of beter gezegd: was, maar die tijd is niet nu. Neem vannacht de logeerkamer maar weer, maar ik wil niet het gevoel hebben dat je me in de gaten houdt en ik wil ook niet dat je de telefoon opneemt. Ongeacht de omstandigheden ben jij... een gast in mijn huis. Ik heb tijd nodig om me te concentreren op het volgende gesprek, en het daaropvolgende. Van-

daag geen speelkameraadjes, heeft er niemand aangebeld? Ik verjaag de ernst alleen maar even.

Hoelang duurt het voordat een besluit gerijpt is? Ik weet zo weinig van de verwickelingen en verleidingen van het ouderschap. Ik weet wel wat ik vannacht heb gezegd. Maar eigenlijk heb ik alleen maar geluisterd naar de problemen van anderen, en geleefd met de gevolgen van de keuzes van anderen. *En wat ik zag, vond ik geen prettige aanblik.* Dat jouw ervaring anders is, verheugt me en misschien is dat de reden dat wij tweeën hier uiteindelijk zitten. Maar ik heb zo lang alleen geleefd: ik heb genomen wat ik kon krijgen, nooit wat ik wilde hebben. Ik vind dat geen prettige zin; ik heb hem al eerder uitgesproken. En wat sta ik nu zelf op het punt om te doen? Daar zit het pijnpunt. Geloof me, ik had niet gedacht dat ik iemand was die dit überhaupt zou overwegen. Daar moet je het mee doen.

Vannacht droomde ik dat een van mijn benen geamputeerd was. De fantoompijn was macaber. Ik krabde zomaar wat in de lucht. Het deed pijn en ik bracht een verband aan, maar dat viel in het luchtledige. Jij stapte de kamer binnen, Seth, jij was degene die langskwam ook al had ik koppig om mijn moeder gevraagd. Jij zei: 'We kunnen de pijn wel wegspiegelen.' Dat was alles. 'We kunnen die wegspiegelen.'

En dat kan blijkbaar. Ik heb over een experiment gelezen: het been dat je nog overhebt, plaats je in een speciaal gebouwde kist met spiegels en iemand anders moet het weerspiegelden en ogenschijnlijk nog aanwezige been aanraken. De pijn in het geamputeerde been verdwijnt. Maar ik ben bang dat mijn komende fantoompijn niet door aanraking kan verdwijnen. Zelfs niet door die van jou.

Eén. Dag. Tegelijk. Dat zei jij. En ook: voor wie is er bij ons plaats? Jij bent nog maar zo kort in mijn leven dat ik niet helder kan zien. Wat zich 's nachts duidelijk aftekende, kan ik me de volgende ochtend niet meer herinneren. Ik moet mensen ontmoeten die me goed kennen, want vóór die tijd kan ik geen beslissing nemen. En ik moet met een arts praten. Een paar objectieve feiten kunnen geen kwaad, of misschien juist wel. Ook met een maatschappelijk werker; ik heb later vandaag een afspraak. Misschien zou ik moeten proberen om met Tomas te praten? In elk geval met Marlene. Als er iemand is die weet hoever we gaan om gezinsnormaliteit te bereiken is zij het wel. Mijn vader zal vast bellen; hem moet je met beleid kort houden. Heb ik al gezegd dat je de telefoon niet mag opnemen?

Heerlijke geur hier in de tuin; als je gaat liggen kriebelt het gras onder je oor. Ik zal grasstrepen krijgen, dat bijzondere patroon op je huid: als van piepkleine

babyvingers op een rij. Nee, ik weet niet waarom ik nou uitgerekend dat zei. 'Wat voor soort leven vind ik waardig?' Vragen waarop geen modern mens antwoord wil hoeven geven. De warmte hangt nog in de lucht; het is weer een buitengewoon warme juni-middag. Het verkeer als een tapijt van geluid in de verte, de mensen komen weldra uit de stad naar huis, naar hun villatuinen, de geur van ontstekingsvloeistof wanneer de barbecues opvlammen, het gegil van kinderen die van de trampoline opveren. Ik heb altijd van het geluid van kinderstemmen gehouden. Op afstand.

Het besluit, een eigenaardig gevoel van vernedering. Maar ik weet niet wie het meest vernederd is. Nu moet ik weg.

Gezellige kamer. Een mooi bankstel met een schapenvacht erover en grote ramen die uitkijken op de toegangsweg naar Stockholm over het water; een van de ramen in elk geval. De doos Kleenex om ons eraan te herinneren... waarom we hier zijn. Niet om het over de inrichting te hebben, maar om de harten te luchten. Die van de cliënten. Het moet een apart beroep zijn: luisteren naar degenen die in afwachting van woorden die bevrijdend zijn aan je lippen hangen. Als maatschappelijk werker bent u onze plaatsvervangende hoop. Dat bedoel ik positief. Want ik heb hoop nodig: waarnemend, plaatsvervangend, in deeltijd werkend – het maakt mij niet uit.

Wonderlijk dat ik tegenwoordig degene ben die met mijn problemen naar anderen gaat. Ik ben de probleemoplosser, begrijpt u. Wie er ook met een probleem worstelt, hij komt naar Alba Moedig en wordt met kant-en-klare raad en daad ontvangen. De trut met de tips, dat ben ik. Voor een bepaalde jonge man ben ik ook een cultuurtrut; op hem kom ik terug. Het is immers grotendeels Seths schuld dat ik hier ben. Misschien probeer ik ook een onmiddellijke oplossing voor hem te vinden.

Ik kan niet tegen moeilijkheden. Daar kan toch nie-

mand tegen, kun je tegenwerpen. Maar lang voordat er iets is gebeurd heb ik al plannen voor hoe het moet worden opgelost. Nervositeit? Tip. Verdriet? Weer een tip. Onlust, liefde, wanhoop? Ik ken hem op mijn duimpje: *de uitweg*. Want ik wil zo snel mogelijk weg uit dat gevoel. Alles behalve blijven en de machteloosheid... accepteren, denk ik dat hier het juiste woord zou zijn. 'Sommige dingen zijn gewoon zoals ze zijn', zegt Seth tegen mij, maar dat komt omdat hij zo jong is. Hij begrijpt nog niet hoe levensgevaarlijk het is om te leven. Het enige wat ik wil, is dat iemand die professioneel is het besluit voor me neemt. De tijd dringt en geloof me, het is bijna onverdraaglijk om dit te verdragen. Zeg nou maar gewoon wat ik moet doen.

U neust even snel door mijn status, en dat roept bij mij wel vraagtekens op over hoe proactief u bent. Ik had gedacht dat mijn plaatsvervangende hoop... competenter zou zijn. Maar u gaat me geen adviezen geven? Naar degenen die me adviezen willen geven wil ik niet luisteren, en degenen van wie ik wil dat ze me adviezen geven, willen dat niet doen. Uw zacht-aardige glimlach, ik begrijp dat die kalmerend moet overkomen, maar die uitwerking heeft hij op mij helemaal niet. Ik moet dus teruggaan in de tijd totdat ik kan zien waar dit besluit aanvangt. U gaat de komende dagen nog een heleboel afspraken voor ons